

Economia, afectata de suspendarea activitații instanțelor de judecata. Agenții economici și statul pot suferi prejudicii greu, chiar imposibil de remediat, daca nu sunt aplicate masuri pentru urgentarea proceselor

Atât agenții economici privați, cât și statul sunt puși în pericol deoarece anul 2020 ar putea fi unul pierdut pentru procesele de medie și mare complexitate din cauza suspendării activității instanțelor de judecata, arata o analiza a Casei de avocatura Berechet Rusu Hiriț. Reducerea activității instanțelor atrage dupa sine riscul major ca cei afectați sa nu-și mai poata acoperi prejudiciile chiar daca ajung sa se bucure într-un final de o hotarâre judecatoreasca favorabila.

Efectul opririi activității judecatorești din cauza pandemiei de COVID-19 este accentuat și de pauza anterioara impunerii starii de urgența, cauzata de protestul magistraților și grefierilor, conflict nici acum soluționat. Reluarea activității efective pâna la vacanța judecatoreasca se face pentru mai puțin de doua luni în condiții speciale, timp insuficient pentru judecarea majorității dosarelor de complexitate medie și mare. Dupa care, în septembrie, se anunța un nou val pandemic care sa impuna desfașurarea activității în condiții de izolare și semiizolare.

„O societate care are o datorie semnificativa fata de o alta poate profita de aceasta pauza în care dosarul nu se judeca, în sensul ca are timp suficient sa-și provoace o stare de insolvența și sa-și declare falimentul, iar partea pagubita nu mai poate recupera nimic. Aceeași este situația și în cazul proceselor din care rezulta ca pagubit este Statul care poate ajunge în punctul de a nu-și putea recupera prejudiciile aduse de anumiți agenți economici datorita unei situații litigioase care treneaza de jumatate de an. Riscul exista, bineînțeles, și în condițiile unei judecați în ritm normal dar în situația actuala riscul este aproape iminent”, **explica Ioana Bonghez, avocat al Casei de avocatura Berechet Rusu Hiriț.**

Decretul privind instituirea starii de urgența și Decretul de prelungire a acesteia prevad obligația instanțelor de judecata sa-și reia activitatea în termen de 10 zile de la încetarea starii de urgența pe 15 mai. Totuși, pâna la 25 mai instanțele de judecata nu-și pot relua, în principiu, decât activitatea administrativa care înseamna sa trimita citațiile de reluare a judecații în cauzele suspendate de drept pe perioada starii de urgența. Timpul ramas pâna la vacanța judecatoreasca, redusa la o luna prin Hotarârea CSM nr. 734 din 12.05.2020 - mai puțin de doua luni - va putea fi suficient, în cel mai fericit caz, sa se acorde doua termene de judecata. Acest timp este insuficient pentru soluționarea unor dosare de complexitate medie sau mare, în care este nevoie de un probatoriu complex – audiere de martori, interogatorii, probe suplimentare, arata analiza **Berechet Rusu Hiriț.**

Casa de avocatura atrage, totodata, atenția asupra faptului ca, cel mai probabil, sezonul pandemic nu va lua sfârșit, astfel ca necesitatea unor astfel de masuri este cu atât mai mare. Daca previziunile specialiștilor se adeveresc iar pandemia se va acutiza în toamna – iarna, nu este exclusa nevoia unei noi izolari pentru doua – trei luni.

„Pentru ca elementul surpriza nu mai poate caracteriza acest al doilea episod pandemic, ar trebui sa ne pregatim pentru o desfașurare a activității profesionale cât mai aproape de normal inclusiv prin modificari legislative. Modificarile Codurilor de procedura pentru pregatirea desfașurarii activității instanțelor de judecata în condiții normale de celeritate necesita timp pe care în primul val de pandemie nu l-am avut la dispoziție dar am putea folosi perioada ce urmeaza în acest scop”, **explica Raluca Popescu, avocat al Casei de avocatura Berechet Rusu Hiriț.**

Pentru reluarea activității în instanțele de judecata, Consiliul Superior al Magistraturii precum și instanțele, începând cu Înalta Curte de Casație, Curtea de Apel București și continuând cu celelalte instanțe din București și țara au anunțat deja o serie de masuri concentrate pe protejarea tuturor persoanelor care iau parte la procese.

Un exemplu este propunerea CSM ca judecătorul să facă un program pentru gruparea cauzelor pe intervale orare. Se renunță, astfel, la practica potrivit căreia toate părțile din toate dosarele unei ședințe de judecată trebuiau să fie prezente la ora 08:30 sau 9:00 la tribunal indiferent dacă intrau în dosar în prima parte a zilei sau seara târziu. De asemenea, în cauzele nonpenale, instanțele pot dispune măsurile necesare pentru desfășurarea ședinței de judecată prin videoconferință.

Curtea de Apel București a publicat, la rândul său, o serie de măsuri care vor fi luate după data de 15 mai, cum ar fi limitarea numărului persoanelor în salile de judecată și gruparea cauzelor pe intervale orare, purtarea măștilor în incintă și luarea temperaturii la intrarea în sediul instanței; corespondența se va face cu prioritate prin mijloace electronice. Măsuri mai stricte a anunțat Înalta Curte de Casație și Justiție, printre care și prezentarea unei declarații suplimentare față de documentele justificative uzuale pentru persoanele care accesează sediile instanței

Analiza **Berechet Rusu Hiriț** atrage atenția asupra faptului că, deși măsurile de administrare a justiției adoptate recent vizează, așa cum este normal, prevenirea infectării cu COVID – 19, ele nu au în vedere și accelerarea proceselor din justiție. Sunt afectate îndeosebi dosarele aflate de mult timp pe rolul instanțelor de judecată sau cele în care de pronunțarea unei soluții depinde supraviețuirea unui agent economic sau bunăstarea unei persoane aflate la nevoie.

„Administrarea probelor de către avocați sau consilieri juridici, fixarea și acordarea de termene scurte, organizarea ședințelor de judecată prin videoconferință, măsura deja avută în vedere și de Consiliul Superior al Magistraturii, la fel și continuitatea actului de justiție și pe durata vacanței judecătorești, perioada în care să fie soluționate și alte tipuri de cauze decât cele urgente sunt măsuri prevăzute deja în legislația actuală care pot ajuta justițiabilii, inclusiv agenții economici care se află în situații dificile și au nevoie de soluții judecătorești cât mai curând.” **explica Ioana Bonghez.**

Potrivit analizei Casei de avocatură, este urgentă adaptarea desfășurării activității judiciare în perioade de izolare sau semiizolare prin implementarea unor metode precum videoconferințele sau administrarea probelor de către avocați. Aceste măsuri nu doar că vor asigura continuitatea activității judecătorești, ci vor îmbunătăți și modelul de funcționare a sistemului judiciar din România, ceea ce va ajuta la evitarea agravării problemelor economice cauzate de pandemia de COVID-19.